

C door het jaar 4

30 januari 2022

M. Assumpta

Eerste lezing (Jer., 1, 4-5. 17-19)

Uit de profeet Jeremia

Woord van Jeremia :

‘ De Heer heeft tot mij gesproken.

Hij zegde: Ik heb jou uitverkoren,

nog voor ik jou vormde in de schoot van je moeder.

Ik heb jou aangeduid als mijn woordvoerder bij de mensen,

nog voor je geboren waart.

Sta nu op, en maak je klaar,

en ga aan de mensen verkondigen

wat ik hen zeggen wil.

Laat je door hen niet bang maken,

anders maak ik je bang in hun bijzijn.

Ik maak dat je bent als een versterkte stad

met ijzeren zuilen en koperen muren,

om stand te kunnen houden tegen het ganse land,

tegen de koningen en de leiders van Juda,

tegen hun priesters en hun burgers.

Ze zullen tegen jou ten aanval gaan,

maar ze zullen je niets kunnen doen,

want ik zal er zijn om je bij te staan.’

Ja, zo heeft de Heer gesproken.

Tweede lezing (1 Kor 12, 31-13, 13)

Uit de eerste brief van de apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters,

Probeer alle gaven van de Geest te beleven.

Maar er is een gave, die boven alle staat, en dat is de liefde.

Als ik al de talen van de mensen, en zelfs die van de engelen zou spreken,

maar ik weet niet wat liefhebben is,

dan klinken mijn woorden als het schelle geluid van een gong of een cimbaal.

Als ik het talent zou bezitten om de toekomst te voorspellen,

en gevormd zou zijn in alle wetenschappen,

als ik een geloof zou hebben, zo sterk dat ik er bergen mee kan verzetten,

maar ik heb de liefde niet, dan betekenen ik niets.

Als ik al wat ik heb, uitdeel en mijn leven uit handen geef,
om daarmee waardering te krijgen,
als ik de liefde niet heb, het helpt me tot niets.

De liefde is geduldig en vriendelijk;
de liefde is niet jaloers, niet hoogmoedig,
niet zelfingenomen.
Zij is niet grof en niet zelfzuchtig,
zij laat zich niet boos maken,
en vergeldt geen kwaad met kwaad.
Zij maakt zich niet blij met onrecht,
maar verheugt zich over het goede.

Zij is een en al verdraagzaamheid,
een en al geloof en hoop, en volharding.

Ja, de liefde zal nooit vergaan.
De gave van het profeteren zal verdwijnen;
het spreken in talen zal verstommen;
de wetenschap zal ooit hebben afgedaan.
Want onze kennis zal altijd tekort schieten, en zeker ons profeteren.
Dat alles zal niets betekenen, tegenover wat echt telt.

Het is als met een kind dat volwassen wordt.
Zolang het kind is spreekt het als een kind,
voelt het als een kind, denkt het als een kind.
Maar eens volwassen geworden, kijkt het met meer inzicht tegen de dingen aan.

Nu kijken wij nog tegen de zin van het leven aan doorheen een wazige spiegel.
Maar ooit komt de dag dat we oog in oog staan met de waarheid.
Nu is ons inzicht nog beperkt.
Maar dan zullen we God ten volle kennen, zoals hij ons nu reeds ten volle kent.

En dan zal blijken dat drie dingen altijd zullen blijven bestaan:
geloof, hoop en liefde;
maar daarvan is de liefde wel het voornaamste.

Evangelie (Lc., 4, 21-30)

Uit het heilig evangelie van onze heer Jezus Christus volgens Lucas

In de synagoge van Nazareth had Jezus voorgelezen uit de profeet Jesaja, en erbij gezegd:
`Vandaag is dat woord van de profeet in vervulling gegaan.'
Iedereen was onder de indruk van zijn woorden, en verbaasd over hem.
Want ze zegden:
`Dat is toch de zoon van Jozef?'
Maar hij zei tegen hen:
`Jullie zullen van mij verwachten
dat ik hier in mijn vaderstad zal doen, al wat ik ook in Kafarnaüm heb gedaan.
Jullie zullen mij het spreekwoord voorhouden: Dokter, genees jezelf.
Maar ik zeg jullie, geen profeet is zijn vaderstad goed aanvaard.
Kijk maar: in de tijd van Elia waren er veel weduwen in Israël
die leden onder de zware hongersnood

als gevolg van een droogte van meer dan drie jaar.
En toch werd Elia niet naar hen gestuurd,
maar naar een weduwe in Sarepta,
in het heidens gebied van Sidon.
En in de tijd van de profeet Elisa
waren er veel melaatsen in Israël.
Maar niemand van hen werd genezen,
wel Naäman, uit Syrië.’
Woedend sprong de hele synagoge op,
ze sleurden Jezus naar buiten,
uit de stad, tot de rand van de berg waarop de stad was gebouwd.
Ze wilden hem in de afgrond werpen.
Maar Jezus liep midden tussen hen door en vertrok.

Homilie

B en Z

Sommige talen zijn rijker dan andere, en leggen meer nuances in de woorden.
Het Frans is in dat opzicht rijker dan het Nederlands.
Ik heb dit toevallig mogen vaststellen, wanneer ik bij het voorbereiden van deze viering de Franse versie van de tweede lezing heb bekeken: het Hooglied van de liefde uit de eerste brief van Paulus aan de Korintiërs, hoofdstuk 12.

In de Nederlandse versie, die we daarnet hoorden komt het woord ‘liefde’ 8 maal voor.
In de Franse tekst daarentegen gaat het eerst 6 maal over ‘amour’, en dan 2 maal over ‘charité’.

En inderdaad: dat werpt meteen een heel andere betekenis in het geheel.

Door dat gebruik van twee verschillende woorden, merk je dat deze tekst eigenlijk twee delen bevat.

Een lang eerste deel, en daaropvolgend een tweede deel, één enkele zin maar, als slot.
Het eerste deel beschrijft de rijkdom van de liefde, en eindigt met de zin: Eens zullen we God ten volle kennen, zoals hij ons nu reeds ten volle kent.

En de laatste zin is als een antwoord op deze belofte: drie dingen zullen altijd blijven bestaan: geloof, hoop en liefde. Maar daarvan is de liefde wel de voornaamste.

Het merkwaardige in de Franse tekst is dat in het eerste gedeelte het woord ‘amour’ wordt gebruikt, en in de laatste zin ‘charité’.

Het gaat dus niet om hetzelfde. En dat geeft de tekst een verrassende betekenis.

In het eerste deel wordt de liefde beschreven als een gave, de grootste gave die we ooit kunnen krijgen, die sterker is dan wat ook, en die nooit zal verdwijnen.

En het eindigt met te stellen dat we ooit klaar zullen zien waar het over gaat: we zullen God ten volle kennen.

Inderdaad, wanneer Paulus het hier heeft over de liefde, over ‘amour’, dan heeft hij het over God.

Zoals ook de apostel Johannes het schrijft: God is liefde. God is ‘amour’.

Maar als we eenmaal de liefde van God in ons leven ervaren hebben, dan gaan we in hem geloven: hij is er. Dan gaan we op hem onze hoop stellen: hij heeft het goed voor met ons.

Maar dan gaan we vooral zelf liefhebben: charité, caritas.

Zo staat het kernachtig in de laatste zin van de tweede lezing: drie dingen zullen altijd blijven bestaan: geloof, hoop en liefde; maar daarvan is de liefde wel het voornaamste.

Hier wordt hetzelfde gezegd als wat de apostel Jacobus schrijft in zijn brief: het heeft geen zin te beweren dat jullie in God geloven, als men dat niet kan zien aan de manier waarop jullie leven.

Geloven in de amour van God, hopen op zijn genade, heeft geen zin als we in ons leven de charité niet laten zien.

Maar dan kan men opwerpen: 'al goed en wel, zeggen dat God liefde is. Maar waar kunnen wij dat ervaren? We zien hem toch nergens.'

Net zoals de woorden van Jeremia uit de eerste lezing: 'De Heer heeft tot mij gesproken: maak je klaar, en ga aan de mensen verkondigen wat ik hen zeggen wil.'

Vanwaar haalt Jeremia dat? Hij heeft God toch ook nooit ontmoet.

En dat klopt.

God is niet te zien. Tenminste als we bedoelen: hem zien met onze ogen, zoals we mekaar zien.

Wie was het ook weer, die beweerde dat God niet kan bestaan, omdat de astronauten hem tijdens hun verblijf in de ruimte nergens hebben gezien?

En omdat hij niet zo te zien is, heeft de gesecculariseerde mens zijn geloof in hem opgegeven. Hij heeft hem niet meer nodig.

Hij vindt zijn leven heel zinvol, ook zonder geloof in God. En waarom niet?

Maar er is meer. Er is het gratuite in het leven, het meer dan het gewone, datgene wat niet moet, maar wel doet zeggen: 'hoe kan dat nu?'

En daar is het dat God zich laat zien: waar iemand trouw blijft aan zijn partner, ook al is die helemaal hulpbehoevend geworden; daar waar iemand blijft pleiten voor vergeving, ook al werd hij het slachtoffer van een gruwelijke aanslag; daar waar iemand vluchtelingen opvang biedt, ook al vindt iedereen dat dit verkeerd is; daar waar iemand zieken en rouwenden gaat bezoeken, ook al hoeft die dat niet te doen; daar waar een Israëli en een Palestijn, een zwarte en een blanke Zuid-Afrikaan, een katholiek en een protestant in Noord-Ierland de handen in elkaar slaan om te timmeren aan een weg van vrede.

Daar laat God zich zien.

Het zijn allemaal momenten waarop aan het licht komt dat liefde steeds weer nieuwe hoop kan wekken.

Momenten waar Gods' amour zich laat zien, omdat ze beantwoord wordt door de charité van mensen.

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op.

